

ENGLISH

S. No.	Topic	Objectives/ Learning Outcomes	Methodology	Teaching Aids	Activities
	Prose				
1.	Who did Patrick's Homework?	Students will realize the significance of homework and self-help	Thorough explanation of a text and frontloading the difficult vocabularies.	Pen and paper.	Students will be asked to write on a mythical creature they have already known before.
2.	How the Dog Found Himself a New Master	To enable students to share folk stories and fables.	Interactive Method.	Pictures of Wild and Domestic Animals.	Students will be asked to draw three wild animals and three animals that are domestic.
3.	Taro's Reward	To enable students with morality and empathy.	Students will take turns to narrate the story aloud.	Using Placards.	The learners will be advised to draft a message expressing gratitude towards their parents and also make a family tree.
4.	An Indian-American Woman in Space: Kalpana Chawla	The learners would be able to apply the literal, interpretative and critical level in analysing text.	The session would begin interactively where the learners would interpret the title of the lesson.	Smart Board.	Students will be asked to watch videos based on astronomy and to write whether they are fascinated by it?
5.	A Different Kind of School	The learners would create a sense of empathy towards disabled.	The teacher would develop the format in sequence or discourse.	Chart papers and colored markers.	Students would be asked to design an advertising pamphlet for an event for disabled people in your society.
6.	Fair Play	The learners will get to know about the value of friendship.	The session would begin with an interactive stage where the students get a chance to put their ideas explicitly.	A4 size sheets and an envelope.	Students would be asked to write a letter expressing their feelings towards them.
7.	A Game of Chance	To enable students, differentiate the merits and demerits of meeting with people having tricky behavior.	Interactive and explanation method	Pen, Pencil, Paper, and Colors.	Students would be asked draft a story of their own with pictures in it.
8.	Desert Animals	To enhance familiarizing with specific background information of author.	The prose would be read aloud and discussed thoroughly.	Use of internet and pictures of desert animals.	Collect information about any four desert animals. Note down in the notebook and paste the pictures also.
9.	The Banyan Tree	To help learners distinguish different perspectives; analysing them; drawing conclusions.	The session would begin with an interaction on the trees and their uses.	Use of colored chart papers and markers.	Draw the web chart and write down the values that you imbibe from a banyan tree.

Poetry					
1.	A House, A Home	To prepare the students for poetic forms and adept them with the figures of speech, rhyme and rhythm.	The poem would be explained covering the phrases, sentences and discourse as well as their structuring.	Smart Board.	They would be asked to create a web chart mentioning the qualities that they would like to see in their home.
2.	The Kite	To recognize the purpose of economy of words and the nuances of the lines that highlights the nature of poem.	The poem would be read aloud with proper intonation. Difficult terms and words would be explained.	Kite Paper, thread and sticks.	The learners would be asked to draw a kite of their choice.
3.	The Quarrel	To enable the students to identify character's opinion and able to make the comparisons.	Define opinion and recalling the difference of opinion in their own lives.	Placards, and colored pens.	Students would be asked to prepare a forgiveness card seeking forgiveness after realizing that they have done a mistake.
4.	Beauty	To help students understand the underlying metaphor meaning of the poem.	The learners would be asked to frontload difficult vocabulary and give their own perspective regarding beauty.	Use smart board.	They would be asked to find more poems on beauty.
5.	Where Do All the Teachers Go?	The students will determine the meaning of text including figurative language and connotative meaning.	The students would be asked to underline rhyming words and frontload difficult words that might hinder comprehension.	Pen and paper.	Students would be asked to construct a poem dedicating it to their favourite teacher.
6.	Vocation	To understand the dignity of labour and draw the attention to the importance of every job and work.	Facilitating and encouraging active participation and learning.	Use of pen, paper and internet.	Gather information about Rabindranath Tagore and his famous works and prepare a biographical sketch.
7.	What If	The students will determine the meaning of text including the figurative elements of the poem and identify the expressions according to their knowledge.	To help students understand the metaphorical meaning of the poem and infer the text on their own.	Pen and paper.	Complete the story from the given beginning in about 100-200 words. Yesterday, while I was getting ready to school, I thought what if.....
Reading					
1.	Unseen Composition	After this lesson, students will be able to: list and identify comprehension strategies and apply	Students will be taught the techniques of doing the unseen passage.	Pen, Paper and Worksheets.	Different passages given to comprehend.

		comprehension strategies to text.			
	Writing				
1.	Paragraph Writing	At the end of the lesson students should be able to write a well-structured paragraph effectively and creatively.	To help students understand the essential points for writing a paragraph.	Paragraph writing handout and worksheets.	Write on specific given topics.
2.	Diary Entry	To express ideas harmoniously and chronologically without difficulty in expressions, grammar usage, format usage, relevant vocabulary.	The format, rules, technique would be discussed with examples.	Pen and paper and sheets for hint.	Diary entry on given hints.
3.	Formal/ Informal Letter	To make students identify the elements of letter and familiarize them with its format.	The format, rules, technique would be discussed with examples. The conventions would be exposed to students thoroughly.	Pen, paper, and an envelope.	The learners would be asked to draft a letter to any given context or situation.
4.	Notice	To enable the students to apply the correct format while writing a notice.	The Learners would be asked to speak about a notice they received and they remember still.	Pen and Paper	Students will be able to use appropriate style and format to write a NOTICE effectively.
5.	Message	To enable the students to apply the correct format while writing a message.	The teacher will explain when to write a message.	Pen and paper.	Write a message for the teacher.
6.	Essay Writing	To enable the students to apply the correct format while writing an essay.	The teacher would explain what an ESSAY is and its purpose. The standard format of ESSAY writing would be shown in the class.	Use of Pen, paper and worksheets.	Students will be able to analyze any ESSAY shown to them on the basis of the knowledge imparted. Students will be able to use appropriate style and format to write an ESSAY effectively.

7.	Bio Sketch	The students will be able to know the features of bio sketch.	Teaching students the parts of a biographical sketch.	Pencils, Paper, Note-taking template, writing rubric, construction paper, glue, sentence strips, sample biographical sketch, brainstorming template	Write a biographical sketch about someone they admire.
	Grammar				
1.	Sentences, Tenses.	To enable the students to familiarize with types and parts of sentences as well as tenses.	The students will go through the exercises to help them distinguish the categories of sentences and tenses. The teacher will also ask to divide the sentence into subject and predicate	Worksheets, Candy sticks, Markers and Crayons.	Fill in the blanks and omission exercises.
2.	Parts of Speech	The students will be able to know about the types.	The students will go through the exercises to help them distinguish the categories of parts of speech and its further types.	Use of ice – cream sticks and cola glasses.	Students will make sentences covering different parts of speech.
3.	Antonyms and Synonyms	The students will be able to know where to use synonyms and which kind to be used.	Facilitating and encouraging active participation and learning.	Dictionary, Pen, and Paper.	Conversation involving students.

SCIENCE

S. No	Chapter Name	Learning outcomes / Objectives	Methodology	Teaching Aids	Activity
1.	Food: Where does it come from?	<p>At the end of the chapter students should know about the following concepts</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Food 2. Sources of food 3. Classification of animals on the basis of their food habits. 4. Apiculture 5. Classification of animals on the basis of their food habits. 6. Components of food – Carbohydrates, fats, proteins, vitamins and minerals. 7. Deficiency diseases. 8. Detection of components of food present in different food items 	<p>Topics - Food, Sources of food will be explained by discussion and demonstration method.</p> <p>Topics – Classification of animals, Apiculture will be explained by showing Video Test for the presence of starch, fats and proteins in food samples.</p> <p>Teacher also use following methods in classroom</p> <p>Brainstorming Lecture Discussion</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Audio visual aids 2. Chalk and duster 3. Use of various text books e.g. NCERT , OXFORD SCIENCE FOR CLASS 6 4. Use of various pictures that shows different type food sources. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Collection, identification and pasting of cereals, pulses, spices. Write down the ingredients of four dishes from four directions of India on scrap book. 2. Making of chart for the various food items
2.	Component of food	<p>At the end of the chapter students should know about the following concepts</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Carbohydrates, fats, proteins, vitamins and minerals. 2. Dairy fibres 3. Different types of fats. 4. They must know about obesity. 5. Detection of components of food present in different food items 	<p>Brainstorming Lecture Discussion</p> <p>Teacher also use lecture cum demonstration method</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Audio visual aids 2. Chalk and duster 3. Use of various text books e.g. NCERT , OXFORD SCIENCE FOR CLASS 6 <p>Use of various pictures that shows different type food sources.</p>	<p>Group activity conducted by the teacher in the class to create awareness among the students.</p>
3.	Sorting materials into groups	<p>At the end of the chapter students should know about the following concepts</p> <p>Classification of materials on the basis of properties such as appearance, hardness,</p>	<p>Classification of materials on the basis of properties such as appearance, hardness, transparency, solubility or insolubility in water, heaviness or lightness with respect to water will be explained by demonstration</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Audio visual aids 2. Chalk and duster 3. Use of various 	<p>Activity conducted by the students</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grouping of materials on the

		transparency, solubility or insolubility in water, heaviness or lightness with respect to water.	method. Teacher also use following methods in classroom Lecture Discussion Project method	text books e.g. NCERT , OXFORD SCIENCE FOR CLASS 6	basis of their properties
4.	Separation Of Substances	At the end of the chapter students should know about the following concepts 1. Need for separation. 1. Methods of separation. 2. Sedimentation 3. Decantation 4. Solubility 5. Soluble 6. Insoluble	Need for separation will be explained by discussion method. Methods of Separation will be explained by demonstration and discussion method.	1. Audio visual aids 2. Chalk and duster 3. Use of various text books e.g. NCERT , OXFORD SCIENCE FOR CLASS 6	Activity to separate different things using different methods of separation.
5.	Changes Around Us	At the end of the chapter students should know about the following concepts 1. Reversible and irreversible changes. 2. Physical and chemical changes . 3. Rusting	Topic reversible and irreversible changes, physical and chemical changes will be explained by demonstration method. . lecture method . Demonstration method	1. Audio visual aids 2. Chalk and duster 3. Use of various text books e.g. NCERT , OXFORD SCIENCE FOR CLASS 6	Different activities will be performed to show changes around us
6.	Getting to know plants	At the end of the chapter students should know about the following concepts 1. Classification of plants into herbs, shrubs and trees. 2. Root and shoot system. 3. Type of venation. 4. Leaf structure and function. 5. Stomata and its role. 6. Flower whorls. Function of each 7. functions of stems and roots	The whole topic will be explained by demonstration method, Learning by doing. Teacher also use following methods in classroom Lecture Discussion	1. Audio visual aids 2. Chalk and duster 3. Use of various text books e.g. NCERT , OXFORD SCIENCE FOR CLASS 6	1. To separate the different whorls of a flower. 2. Activity to show plants transpire.

7.	Body Movements.	<p>At the end of the chapter students should know about the following concepts</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Movements. 2. Joints& its types. 3. Cartilage. 4. Gait of animals –Earthworms, snail, cockroach, birds, fish and snake. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Movements, joints & its types, cartilage will be explained by demonstration method. 2. Gait of animals will be explained by showing video. <p>Teacher also use following methods in classroom</p> <p>Lecture Discussion</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Audio visual aids 2. Chalk and duster 3. Use of various text books e.g. NCERT , OXFORD SCIENCE FOR CLASS 6 	<p>Making of a model of ball & socket joint and hinge joint using different materials.</p>
8.	The living organisms & their surroundings.	<p>At the end of the chapter students should know about the following concepts</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Habitat –Biotic & biotic components. 2. Classification of organisms on the basis of their habitat. 3. Terrestrial habitat-Desert, Mountains, Grasslands. 4. Aquatic Habitats – Oceans, Ponds & Lakes 5. Adaptation. 6.Characteristics of living beings. 	<p>Habitat –Biotic & Abiotic components, Classification of organisms on the basis of their habitat, Terrestrial habitat-Desert, Mountains, Grasslands, Aquatic Habitats – Oceans, Ponds & Lakes, Aquatic Habitats – Oceans, Ponds & Lakes, Adaptation, Characteristics of living beings will be explained by videos & discussion method.</p> <p>. Lecture method</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Audio visual aids 2. Chalk and duster 3. Use of various text books e.g. NCERT , OXFORD SCIENCE FOR CLASS 6 	<p>Make a list of 5 plants and animals and paste them on the scrap book, living in the habitats mentioned in the text.</p>
9.	Motion and Measurement of Distances.	<p>At the end of the chapter students should know about the following concepts</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Motion and its types. 2. Story of transport. 3. Distance. 4. Measurement, Standard Unit of measurement. 5. Devices used for measuring length. 6. Standard units 7. Arbitrary units 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Motion and its types, story of transport, distance, measurement, Standard Unit of measurement will be explained by Demonstration & Discussion method. 2. Measurement of length will be explained by demonstration method. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Audio visual aids 2. Chalk and duster 3. Use of various text books e.g. NCERT , OXFORD SCIENCE FOR CLASS 6 	<p>Find out the dimensions& area of your desk/table using inch-tape.</p>

10.	Light, shadows and reflections	<p>At the end of the chapter students should know about the following concepts</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Light-main source 2. Luminosity. 3. Transparency 4. Shadow 5. Mirrors and reflection. 6. Pinhole camera 7. Construction of Pinhole Camera. 8. Requisites for shadow formation. 9. Comparison between regular and irregular reflection 	<p>Topic Concept of Light will be explained by discussion method.</p> <p>Topics Luminosity, transparency, shadow, mirrors and reflection, Pinhole camera will be explained by demonstration method.</p> <p>Problem solving method</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Audio visual aids 2. Chalk and duster 3. Use of various text books e.g. NCERT , OXFORD SCIENCE FOR CLASS 6 <p>Use of various pictures that shows different type sources light .</p>	7. Construction of Pinhole camera.
11.	Electricity and circuits	<p>At the end of the chapter students should know about the following concepts</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Electricity 2. Electric cell 3. Structure of dry cell 4. Electric bulb 5. Electric switch 6. Electric circuit 7. Electric torch 8. Conductors and insulators 	<p>Topics Electricity, electric cell, structure of dry cell, electric bulb, electric switch, electric circuit electric torch, conductors and insulators will be explained by demonstration method. Learning by doing.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Audio visual aids 2. Chalk and duster 3. Use of various text books e.g. NCERT , OXFORD SCIENCE FOR CLASS 6 	<ol style="list-style-type: none"> 1. To make an open and closed circuit. 2. To make an electric switch using drawing pins.
12.	Fun with magnet	<p>At the end of the chapter students should know about the following concepts</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. How magnets were discovered? 2. Magnetic and non- magnetic material 3. Poles of magnet 4. Finding directions 5. Making of magnets 6. Forces of magnet 	<p>Properties of magnet will be explained by discussion method & by different activities.</p> <p>Teacher also use following methods in classroom</p> <p>Brainstorming Lecture Discussion</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Audio visual aids 2. Chalk and duster 3. Use of various text books e.g. NCERT , OXFORD SCIENCE FOR CLASS 6 	Activity to making your own magnet.
13.	Water	<p>At the end of the chapter students should know about the following concepts</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Importance of water. 2. Sources of water. 3. Water Cycle. 	<p>Importance of water, sources of water, water cycle, floods & droughts, conservation of water will be explained by demonstration & discussion method and also by showing pictures/slides and videos.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Audio visual aids 2. Chalk and duster 3. Use of various text books e.g. 	Activity to show presence of water vapours in air.

		4. Floods & Droughts. 5. Conservation of water. 6. Rain water harvesting	. Lecture method . Project method	NCERT , OXFORD SCIENCE FOR CLASS 6	
14.	Air around us	At the end of the chapter students should know about the following concepts 1. Air 2. Composition of air 3. Balance of oxygen & carbon dioxide in nature. 4. Properties of air	Composition of air, balance of oxygen & carbon dioxide will be explained by discussion method. Properties of air will be explained by discussion method & by different activities. Teacher also use following methods in classroom Brainstorming Lecture Discussion	1. Audio visual aids 2. Chalk and duster 3. Use of various text books e.g. NCERT , OXFORD SCIENCE FOR CLASS 6	Activity conducted by the teacher to show air is present in water.

SOCIAL SCIENCE

S. No	Chapters Name	Objective / Learning Outcome	Methodology	Teaching Aid	Activity
1.	What, Where, How and When	The Student will be able to identify and observe the basics of introduction	Interactive and discussion	Concept of Map Prescribed Book Multi Media Chart	Read the chapter Do additional questions
2.	From Gathering to Growing Food	The Student will be able to know the evolution of Agriculture.	Interactive , explanation and discussion method	<ul style="list-style-type: none"> • Draw and Color the Tools and potteries of Neolithic age (page 26,27) • List the cereals that you eat • Prescribed book • Multi Media • Chart 	Read the chapter Do additional questions
3.	In the Earliest Cities	The Students will be able to describe the life style in Indus Valley civilization.	Interactive , explanation and discussion method	<ul style="list-style-type: none"> • Are there any old building in your locality? find out how old they are and what are the activities carried out in 	Read the chapter Do additional questions

				<p>these buildings.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prescribed book • Multimedia • Chart 	
4.	What books and Burials tells	The Students will be able to know the developments were taking place in different parts of sub -continent simultaneously	explanation and discussion method	<ul style="list-style-type: none"> • Go to your library and try to find out that which is the oldest book in the library. What is it about? • Write a short poem in your copy that you have memorized. • Prescribed book • Multimedia • Chart 	<p>Read the chapter</p> <p>Do additional questions</p>
5.	Kingdoms, Kings and early Republic	The Students will be able to develop the sense of social responsibility.	Interactive, explanation and discussion method	<ul style="list-style-type: none"> • On an outline map of India locate and label important janapadas and Mahajanapadas and cities (page 57). • Prescribed book • Multimedia • Chart 	<p>Read the chapter</p> <p>Do additional questions</p>
6.	Ashoka, the Emperor who give up War	The Students will be able to understand the difference between empires and kingdom.	Interactive, explanation and discussion method	<ul style="list-style-type: none"> • Concept of Map Prescribed book • Multimedia • Chart 	<p>Read the chapter</p> <p>Do additional questions</p>
7.	Traders, kings and Pilgrims	Create awareness about advantages and dis advantages to traders using Silk route.	Interactive, explanation and discussion method	<ul style="list-style-type: none"> • Map concept Prescribed book • Multimedia • Chart 	<p>Read the chapter</p> <p>Do additional questions</p>
8.	New Empires and Kingdoms	The Students will learn about the dynasties and administration of the rulers.	Interactive, explanation and discussion method	<ul style="list-style-type: none"> • Make a flow chart of Gupta dynasty • Map concept 	<p>Read the chapter</p> <p>Do additional questions</p>

				<ul style="list-style-type: none"> • Prescribed book • Multimedia • Chart 	
9.	Buildings, Paintings and Books	The Students will be able to understand about ancient buildings.	Interactive, explanation and discussion method	Test many uses of paper.	Read the chapter Do additional questions
10.	Understanding Diversity and discrimination	The Students will be able to know diversity of India & how does diversity add to our lives.	Interactive, explanation and discussion method	List of caste, religion, gender and wealth.	Read the chapter Do additional questions
11.	What is Government? Key Elements of Democratic Government	Students will be able to learn about role of democracy.	Interactive, explanation and discussion method	Make news bulletin on democracy.	Read the chapter Do additional questions
12.	Panchayati Raj, Rural and Urban Administration	The students will be able to understand local level of government functioning.	Interactive and explanation method	Visit local governing bodies.	Read the chapter Do additional questions
13.	Rural & Urban Livelihood	Students will be able to understand the condition that impact life strategies of various groups.	Interactive, explanation and discussion method	<ul style="list-style-type: none"> • Debate • Make a brochure on NGO 	Read the chapter Do additional questions
14.	The earth in the solar system.	Students will be able to understand the solar system.	Explanation and discussion method	Paste the pictures of the artificial satellites of India and label them.	Read the chapter Do additional questions
15.	Globe- Latitudes and longitudes.	Students are enable two different motion of the earth rotation.	Interactive and Discussion.	Identify latitude and longitude on a globe	Read the chapter Do additional questions
16.	Motion of the earth.	The students will be able to differentiate the two motion of the earth i.e. Rotation and Revolution, and there effect on earth.	Interactive, explanation and discussion method	Make a drawing to show the inclination of the earth (page-18)	Read the chapter Do additional questions
17.	Maps	Students enable to develop basic skills of map reading, practice using maps.	Interactive, and discussion method	Draw a plan of your school and show the following. <ol style="list-style-type: none"> Your classroom Playground 	Read the chapter Do additional questions

				iii) Assembly ground	
18.	Major Domains of the earth	Students will be able to understand the interrelationship of the major domains of the earth.	Interactive and explanation method	Map concept poster making	Read the chapter Do additional questions
19.	Major landforms of the earth.	Students will be able to understand the major landforms of the earth.	Interactive and explanation method	Model making major landform of the earth.	Read the chapter Do additional questions
20.	Our country – India	Students will be able to comprehend broad physiographic division of India.	Interactive and explanation method	Find out at least 10 tourist places of India and name the states in which they are formed.	Read the chapter Do additional questions
21.	India – Climate, Vegetation & wild life.	Students will be able to explain the influence of land , climate, vegetation and wild life on human life.	Interactive and explanation method	Map Concept Paste pictures of different forest.	Read the chapter Do additional questions

MATHEMATICS

S. No.	Lesson Name	Learning Outcomes/Objectives	Methodology	Teaching Aids	Activity
1	Knowing our Numbers	<p>By the end of this lesson students will be able to....</p> <ul style="list-style-type: none"> • Understand different numeral system and differentiate between Number and Numerals • Understand Indian and International System of Numeration and Large Numbers • Construct and Solve word problems based on basic Operations • Link word problems which combine two or more basic operations. 	<p>Deductive method</p> <p>Problem solving method</p>	<p>1.Use of ICT</p> <p>2.Charts showing the Indian and international place value system</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Individual Task • ICT • Mental Maths • Group activity <p>Teacher can plan a Classroom activity :To deal with problems related to real life (population, enrollment, Money transaction etc) Teacher can conduct Oral Activity : Based on Indian and International system of Numeration (Ones to Crore and Ones to Trillion)</p>

2	Whole Numbers	<p>By the end of this lesson students will be able to....</p> <ul style="list-style-type: none"> • Understand and apply the properties of Whole numbers to solve problems • Understand and extends concept of Natural Numbers to Whole Numbers • Visualise the numbers from Concrete – Pictorial to Abstract. • Construct and Solve word problems based on basic Operations on Whole Numbers <p>Apply operations with and without regrouping</p>	<p>Inductive method</p> <p>Problem solving</p>	<p>1.Use of ICT 2.Chart Showing the properties of whole numbers</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Individual Task • Group Activity • ICT • Mental Maths • Oral Test • Classroom activity <p>A classroom activity: Why Whole Numbers when we have Natural Numbers? 1. Measure your study tables in hand spans ? 2. How many steps would you take to reach to school water point? 3. You have 100 with you, you purchased a book for Rs 70 and a note book for Rs 30. How much money is left with you?</p>
3	Playing with Numbers	<p>By the end of this lesson students will be able to....</p> <ul style="list-style-type: none"> • Understand different types of classification of Numbers • Understand the concept and use of LCM and HCF of numbers • Visualise the factors and Multiples of a number, similarity and difference between them (factor Tree) • Use different divisibility rules to find factors of a number. • Develop his own strategy to identify appropriate situation to use the concepts of LCM and HCF. 	<p>Demonstration method</p> <p>Problem solving</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Use of ICT • Chart showing factor tree • Chart showing the divisibility rules of numbers 	<ul style="list-style-type: none"> • Individual Task • Classroom Activity • Group Activity • ICT • Practical with LCM Machine <p>Memory Test (Prime Numbers upto 100 within 15 to 20 seconds)</p>

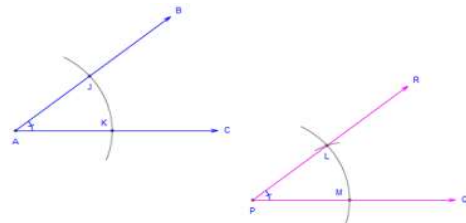
4	Basic Geometrical Ideas	<p>By the end of this lesson students will be able to....</p> <ul style="list-style-type: none"> • Understand the basics of geometry and define them. • Understand about the shapes and generalise that a closed figure divides the surface into three parts. • Visualise the geometrical ideas and explain the properties. • Link the shapes available in the nature to the classroom learning and differentiate them. 	Demonstration method	<ul style="list-style-type: none"> • Use of ICT • Use of Geometrical instruments 	<ul style="list-style-type: none"> • Individual Task • Demonstration • Practical Work • Paper Activity • Excel MCQ Quiz
5	Understanding Elementary Shapes	<p>By the end of this lesson students will be able to....</p> <ul style="list-style-type: none"> • Understand the measuring techniques and measure accordingly. • Understand the elementary shapes and define them. • Visualise the elementary shapes and explain the properties. • Link plane shapes to solid shapes or 2-D to 3-D 	Project method Problem solving method	<ul style="list-style-type: none"> • Use of ICT • Chart showing 2D shapes • 3D models 	<ul style="list-style-type: none"> • Individual Task • Demonstration • Practical Work- Grid Paper activity • Excel MCQ Quiz
6	Integers	<p>By the end of this lesson students will be able to....</p> <ul style="list-style-type: none"> • Understand and extends the number family from Natural numbers to Integers through whole Numbers • Learn the importance and necessity of 	Brain storming method Problem solving	<ul style="list-style-type: none"> • Use of ICT • Charts showing the properties of integers 	<ul style="list-style-type: none"> • Individual Task • Group Activity • Paper Strip Activity • ICT

		<p>Integers to solve problems</p> <ul style="list-style-type: none"> • Apply the properties of integers and solve related problems. • Visualise the number line (Integer) and use that for operations • Visualise the operation on Integers in a pictorial view. 			<ul style="list-style-type: none"> • Mental Strategy for computation
7	Fractions	<p>By the end of this lesson students will be able to...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Understand and extend the number family from Natural numbers to Fractions through Integers and whole Numbers • Link the fractions to the situations outside the class. • Apply the basic operations on the Fractions to find sum and difference of fractions and enhance computational skill • Visualise the fractions and operations on fractions , converts mixed into improper and vice-versa • Solve word problems or real life problems using fractions 	<p>Deductive method</p> <p>Problem solving</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Use of ICT • Charts having some figures showing fractions 	<ul style="list-style-type: none"> • Individual Task • Classroom Group Activity • Paper Strip Activity • Lab Activity • Flash cards activity <p>Class Activity (Using different designs, Single Object or in group, available in the classroom) Finding the fraction as Proper , Improper and Mixed?</p>
8	Decimals	<p>By the end of this lesson students will be able to...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Understand place value system • Extend and include decimals in the number family 	<p>Brain storming method</p> <p>Problem solving method</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Use of ICT • Chart showing interconversion of decimals and fractions. 	<ul style="list-style-type: none"> • Individual Task • Coloured Grid activity • Teacher can demonstrate decimal numbers through Coins (rupees and paise) ,

		<ul style="list-style-type: none"> • Represent decimals on the number line and visualise decimals. • Convert fractions into decimals and vice-versa and smaller units into larger using decimals. • Apply basic operations on decimals and compute properly. • Link with day to day basis word problems and find solutions. 			Measuring tape(meter, cm and mm)
9	Data Handling	<p>By the end of this lesson students will be able to...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Understand the meaning and use of Data Organisation • Learn why and how data should be organised. • Make his own way of organizing data using tally marks in Picture and Numbers. • Explore, Identify and Represent data as Pictograph and Bar Graph. • analyse and interpret the pictorial form of data . 	Project method	<ul style="list-style-type: none"> • use of ICT • use of graph board 	<ul style="list-style-type: none"> • Individual Task • Graphical Method • Use of ICT • Project Work <p>Teacher can give project to prepare bar graph for class wise school enrollment.</p>
10	Mensuration	<p>By the end of this lesson students will be able to...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Understand the concept of Perimeter and Area • derive formula for Perimeter and Area of Rectangle and Square 	Demonstration method	<ul style="list-style-type: none"> • use of ICT • Chart showing 2D shapes like Squares and rectangles 	<ul style="list-style-type: none"> • Individual Task • Lab activity • Classroom Group Activity <p>Group Activity:Cover the Green Board In this activity, learners will use the formula to calculate the area of geometrical figures.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • explain the relationship between the perimeter and area of a geometrical figure. • apply the concept for solving day to day based problems. • Feel competent to find his own ways and strategies for calculating perimeter and area. 			<p>Teacher will divide the class into two groups.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geo Board Activity (Using Rubber Bands) • Graphical and Tracing the figures
11	Algebra	<p>By the end of this lesson students will be able to...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Understand Basic Concepts (Unknown Quantity- Abstract Form) • Understand and express the unknown quantity in the form of variables, Equality and Inequality • Express the word problems into algebraic form and solve at initial level • Use variables to write different rules in the form of Formulae • Form word problems based on given expression in his own language. • Develop his own strategy to solve and form different expressions. 	Heuristic method	<ul style="list-style-type: none"> • Use of ICT • Chart showing the combination of variables and constants 	<ul style="list-style-type: none"> • Individual Task • Classroom Activity • (Questionnaire based on daily life expression involving unknown quantity) • ICT • Oral and Quiz
12	Ratio and Proportion	<p>By the end of this lesson students will be able to...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Understand the meaning and importance of Ratio and Proportion • Describe the relationship between quantities using ratios. 	Discussion method Problem solving method	<ul style="list-style-type: none"> • use of ICT • use of chalk and duster 	<ul style="list-style-type: none"> • Individual Task • Discussion • Flash cards • Group Activity

		<ul style="list-style-type: none"> compare the quantities using proper units of measurement find his own way and strategies to apply unitary method to solve day today's real problems. 			
13	Symmetry	<p>By the end of this lesson students will be able to...</p> <ul style="list-style-type: none"> Understand the meaning and existence of symmetry in our life Find symmetry in the surrounding and nature justify the symmetry in shapes draw symmetrical shapes and lines of symmetry 	<ul style="list-style-type: none"> Demonstration method 	<ul style="list-style-type: none"> Use of ICT Chart showing some symmetrical shapes having line of symmetry 	<ul style="list-style-type: none"> Paper Folding activity Mirror Show Individual Task ICT Short Visit outside the class
14	Practical Geometry	<p>By the end of this lesson students will be able to...</p> <ul style="list-style-type: none"> Understand the use of geometrical apparatuses. draw, construct and verify the parallel lines, angles , bisectors etc draw and construct circles with and without pair of compasses. make copy of lines and angles without tracing or measurement draw special angles neatly and accurately . 	<p>Demonstration method</p>	<ul style="list-style-type: none"> use of ICT use of geometrical instruments 	<ul style="list-style-type: none"> Black Board Activity Group Activity (Practical) Tracing activity for verification <p>Copy of an Angle : Geometry Tools and Tracing for verification</p>

ISLAMIC

S No.	Lesson/ chapter name	Objective / Learning Outcomes	Methodology	Teaching Aids	Activity
1.	Allah the Almighty	To tell the students about Iman Billah (belief in Allah) and the various attributes of Allah	Explanation	Book	Learn Iman Mujmal
2.	Messengers of Allah	To tell the students about Iman bil rusul (belief in prophets) and prophet Muhammad (s.a.w)	Meaning and explanation	Book	Learn the names of all prophets mentioned in the Holy Quran
3.	What is Islam?	To tell the students about the religion Islam, its pillars, and statement of belief in Islam	Meaning and explanation	Book	Memorize all the statements of belief in Islam
4.	Prophet Adam (a.s)	To tell the students about the creation of the first human being (Adam a.s) and to give a brief idea of his life	Meaning and explanation	Book	Explanation of some verses of Quran
5.	Salah (prayer)	To explain the students the importance and benefits of Salah	Meaning and explanation	Book	Learn the timings of Salah
6.	Wudu	To tell the students about the faraiz of wudu, its method, and factors which invalidate it	Meaning and explanation	Book	Explanation of method of Tayammum
7.	Masjid (mosque)	To tell the students about qibla, the role of mosques and merits of bulding it	Explanation	Book	Learn dua of entering and leaving Masjid
8.	Rights of parents	To tell the students about the various the rights of parents and the limit of rights	Meaning and explanation	Book	Learn dua for forgiveness of parents
9.	Salam	To explain the students about salam, its importance, and manners	Meaning and explanation	Book	Explanation of the method of salam
10.	Lying is Hypocrisy	To tell the students about the harm in speaking lies and its various forms	Meaning and explanation	Book	Telling hadith on lying
11.	Swam (fasting)	To explain the students about importance of Ramadan, Sadaqatul Fitr and optional fasting	Meaning and explanation	Book	Learn the dua of Iftar
12.	Amanah (trustworthiness)	To tell the students about amanah, its benefits, and the outcomes of dishonesty	Meaning and explanation	Book	Reciting verses from Quran about amanah

HINDI

S. No.	Lesson/ Chapter Name	Objectives / Learning Outcomes	Methodology	Teaching Aids	Activity
1.	(काव्य खण्ड) वह चिड़ियाँ जो (केदारनाथ अग्रवाल) (कविता)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ पक्षियों एवं पर्यावरण पर परिचर्चा करना विलुप्त पक्षियों की जानकारी तथा एवं उनकी आजादी के विषय में जानकारी छात्रों में प्रदान करना। ❖ वन और प्रकृति हमारे लिए कितनी उपयोगी है बच्चों को विस्तार पूर्वक बताना तथा वृक्ष लगाने पर बच्चों को प्रोत्साहन देना। 	कविता वाचन अध्यापक द्वारा कविता का अध्ययन तथा व्याख्या प्रश्न-उत्तर तथा भाषा का अध्ययन कठिन शब्द का निर्वाचन।	पक्षी वैज्ञानिक सलीम मालिक की पूरी जानकारी बच्चों को देना और एक पक्षी विशेषज्ञ किस प्रकार विलुप्त पक्षियों का पता लगाता है उसकी पूरी जानकारी देना।	विलुप्त पक्षियोंको चित्र बना कर उनके विलुप्त होने के कारण को लिखवाएँ और कक्षा में लगवाएँ।
2.	चाँद से थोड़ी सी गप्पे (शमशेर बहादुर सिंह)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ चाँद की गतिविधियों पर कक्षा में भौगोलिक जानकारी बच्चों में प्रदान करें। ❖ पृथ्वी और चाँद की दूरी के विषय में बच्चों को भौगोलिक जानकारी देना ❖ एक छोटी बच्ची के मानसपटल पर किस प्रकार चाँद के प्रति जिज्ञासा होती है विस्तार पूर्वक कक्षा में बताना। 	कविता वाचन अध्यापक द्वारा कविता का अध्ययन तथा व्याख्या प्रश्न-उत्तर तथा भाषा का अध्ययन कठिन शब्द का निर्वाचन।	सबसे पहले चाँद पर कौन गया उसकी सूची बनाएँ तथा उनके बारे में पूरी जानकारी छात्रों को दें।	चार्ट पेपर पर चाँद पर जितने वैज्ञानिक गये हैं उनकी चित्रों द्वारा चरित्र चित्रण करें। चार्ट पेपर द्वारा
3.	मैं सबसे छोटी हूँ (कविता) (सुमित्रा नन्दन पंत)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ मैं सबसे छोटी हूँ कविता में बाल मनोविज्ञान को प्रदर्शित करते हुए लेखक ने माँ और बेटी के प्रेम को दर्शाया है। ❖ मैं सबसे छोटी होऊँ मैं बच्चों की मानसिकता को दर्शाते हुए लेखक ने छोटे बच्चों की कोमल मन की स्थिति को व्यक्त किया है। 	कविता वाचन अध्यापक द्वारा कविता का अध्ययन तथा व्याख्या प्रश्न-उत्तर तथा भाषा का अध्ययन कठिन शब्द का निर्वाचन।	कक्षा में छोटे-बड़े के आदर्श को कविता के माध्यम से बताएँ।	क्रियाकलाप पाठ के अनुसार अपने परिवार के सदस्यों की वंश वृक्ष तालिका का चित्रण करें।
4.	साथी हाथ बढ़ाना (साहिर लुधियानवी)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ साथी हाथ बढ़ाना पाठ के आधार पर हमें मिल-झुल कर काम करना चाहिए यह हमें सिखाती है लेखक ने हमें गीत के माध्यम से संदेश दिया है। ❖ साथी हाथ बढ़ाना कविता में हमें प्यार और सद्भावना का शिक्षा मिलती है। ❖ इस गीत के माध्यम से लोगों के मनोभाव को किसी भी कार्य करने के लिए हम प्रेरित कर सकते हैं छात्रों को बताना। 	कविता वाचन अध्यापक द्वारा कविता का अध्ययन तथा व्याख्या प्रश्न-उत्तर तथा भाषा का अध्ययन कठिन शब्द का निर्वाचन।	प्रेम और सद्भाव की भावना को बच्चों में जागृत करना। मिलकर काम करने की संदेश पाठकों को बताना।	एकता में अखंडता है इस पर निबंध कक्षा में लिखवाएँ और छत्रों में एकता भावना जागृत करें।
5.	(गद्य-कण्ड) नादान दोस्त	<ul style="list-style-type: none"> ❖ कक्षा में बताना कि किस तरह एक नादान दोस्त चालाक दुश्मन से बुरा होता है तथा हमेशा बुद्धिमता की महत्व को 	छात्रों द्वारा पाठ का वाचन अध्यापक द्वारा पाठ का अध्ययन	पाठ के आधार पर प्रेमचन्द्र की कहानियों का ब्यौरा कक्षा में दीजिए कि हर कहानी	पाठ के अनुसार पक्षियों के घोंसलों के बारे में

	(प्रेमचन्द्र) (कहानी)	<p>समझना चाहिए।</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ बचपन के मन को किस प्रकार लेखक ने अपने कहानी के माध्यम से दर्शाया है विस्तार पूर्वक बताना। ❖ किसी भी जीव को उसके प्राकृतिक नियमों के अनुकूल ही रहने देना चाहिए बच्चों को विस्तार पूर्वक बताना। 	कराना प्रश्न-उत्तर कहानी से आगे प्रश्न-उत्तर भाषा का अध्ययन कठिन शब्दों का चयन अर्थ स्पष्ट करना।	शिक्षा प्रद है।	जानकारी हासिल करें तथा कौन सा पक्षी किस तरह का घोंसला का निर्माण करता है इसका चित्रण करें।
6.	बचपन (संस्मरण) (कृष्णा सोबती)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ कृष्णा सोबती के बचपन की गतिविधियों का पूरा ब्यौरा इस पाठ में दिया गया है तथा हमें यह सीखना चाहिए पाठ के अनुसार पूरे अनुशासन का पालन करना चाहिए जिस तरह से लेखिका करती हैं। ❖ पाठ में लेखिका के खान-पान के बारे में बताया गया है अगर हर बच्चे को यही पौष्टिक आहार दिया जाए तो बच्चों का ग्रोथ उत्तम होगा बच्चों को इस आहार के बारे में विस्तार पूर्वक बताना। 	छात्रों द्वारा पाठ का वाचन अध्यापक द्वारा पाठ का अध्ययन कराना प्रश्न-उत्तर कहानी से आगे प्रश्नों-उत्तर भाषा का अध्ययन कठिन शब्दों का चयन अर्थ स्पष्ट करना।	सर्वप्रथम अनुशासन का पालन करना कक्षा में बताएं।	कृष्णा सोबती के पाठ के अनुसार रविवार को किस तरह हमें अनुशासन का पालन करना चाहिए वह पूरी सूची पाठ के आधार पर दीजिए और कक्षा में लगाएं।
7.	अक्षरों का महत्व (गुणाकर मुले) (निबन्ध)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ऐतिहासिक काल से ही अक्षरों का महत्व बताया गया है तथा हमें पौराणिक खण्डों से ही चित्रों के माध्यम से अक्षरों का ज्ञान हुआ यह कक्षा में विस्तारपूर्वक बताना। ❖ हमारे देश में कितनी बोली कितनी भाषाएं बोली जाती है यह कक्षा में विस्तार पूर्वक बताना। ❖ देश में कितने विश्वविद्यालय हैं उनकी जानकारी बच्चों को विस्तार पूर्वक देना। 	पाठ का अध्ययन तथा वाचन कहानी से आगे प्रश्न-उत्तर कराना भाषा अध्ययन से सम्बन्धित प्रश्न अनुमान और कल्पना से सम्बन्धित प्रश्नों-उत्तर।	विभिन्न प्रकार के लिपियों की जानकारी छात्रों को देना तथा ऐतिहासिक खंडों के बारे में छात्रों को जानकारी देना।	अक्षरों का महत्व पाठ के अनुसार हिन्दी भाषा की यात्रा कहाँ से कहाँ तक हो रही है यह छात्रों को विस्तारपूर्वक चार्ट पेपर में तालिका बनाकर दिखाएं।
8.	ऐसे-ऐसे (एकांकी) (नाटक)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ यह नुक्कड़ नाटक है लेखक ने बड़ी ही सुन्दरता के साथ एक बच्चे के माध्यम से ऐसे-ऐसे नाटक को प्रदर्शित किया है। ❖ इस पाठ में बाल मनोविज्ञान का वर्णन करते हुए उन्होंने एक उदाहरण दिया। कक्षा में इस कहानी के विशेष उद्देश्य को कक्षा में बताना। 	पाठ का अध्ययन तथा वाचन कहानी से आगे प्रश्न-उत्तर कराना भाषा अध्ययन से सम्बन्धित प्रश्न अनुमान और कल्पना से सम्बन्धित प्रश्नों-उत्तर।	नाटक के बारे में बच्चों को विस्तारपूर्वक बताएं कि किस तरह नुक्कड़ नाटक खेला जाता है।	इस नाटक को बालदिवस पर शिक्षकगण मंच पर करें तथा इसके उद्देश्य को अंत में बच्चों के समक्ष रखें।
9.	जो देखकर भी नहीं देखते (हेलेन केलर) (निबन्ध)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ हेलेन केलर के जीवन पर आधारित पाठ के अनुसार हमें उन लोगों के बारे में आन्तरिक गहन अध्ययन करना है कि किस तरह जिन्हें नहीं दिखता वह सब देखकर भी देख लेते हैं तथा इसका उदाहरण देते हुए कक्षा में वर्णन कराना है। ❖ हेलेन केलर ने किस प्रकार ना देखते हुए भी प्रकृति को जादू कहा है उसी प्रकार छात्रों को 	कहानी का पठन पाठन तथा प्रश्न-उत्तर कराना भाषा का अध्ययन कठिन शब्द कराना।	जो महान लोग जिन्हें नहीं दिखता था फिर भी बड़े और महान कार्य किया उनकी सूची कक्षा में प्रदर्शित करें।	हेलेन केलर के जीवन के बारे में जानकारी हासिल कर चार्ट पेपर में चारित्रिक चित्रण करें।

		प्रकृति का महत्व बताते हुए छात्रों को जानकारी देना			
10.	संसार एक पुस्तक (जवाहरलाल नेहरू) (पत्र)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ पाठ में जवाहरलाल ने अपनी पुत्री इंदिरा गाँधी को पत्र के माध्यम से यह बताया कि किस तरह बालू का एक कण पूरी धरती की यात्रा करता है और वह एक कण के रूप में परिवर्तन होता है उसी तरह संसार में सभी चीजों का निर्माण होता है कक्षा में उदाहरण दें। ❖ पृथ्वी की कहानी बताते हुए पाठ के अनुसार छात्रों को पृथ्वी का अस्तित्व बताएं। ❖ नदी, पहाड़, पर्वत किस प्रकार हमारे जीवन के लिए लाभदायक हैं छात्रों को बताना। 	कहानी का पठन पाठन तथा प्रश्न-उत्तर कराना भाषा का अध्ययन कठिन शब्द कराना।	जवाहरलाल की पुस्तक भारत एक खोज की जानकारी बच्चों में दें।	पाठ के अनुसार धरती पर किस तरह मनुष्य जाति का आगमन हुआ मनुष्य की यात्रा कहाँ से कहाँ तक हुई चार्ट पेपर में दिखाएं
11.	नौकर (अनु बंधोपाध्याय) (निबन्ध)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ पाठ के अनुसार लेखिका ने सामाजिक कार्यों के साथ-साथ गाँधी जी के अभिन्न सहयोगी रहीं उन्होंने दिनभर के दिनचर्या को पाठ में विस्तारपूर्वक बताया है तथा किस तरह से गाँधी जी कुशलतापूर्वक दिनभर के कार्यों को करते थे यह बताना ❖ लेखिकाके व्यक्तित्व की जानकारी छात्रों को बताना। ❖ गांधी जी जैसे महापुरुष की जीवन की कुछ अच्छे स्मृतिको कक्षा में बताना। 	कहानी का पठन पाठन तथा प्रश्न-उत्तर कराना भाषा का अध्ययन कठिन शब्द कराना।	गाँधी जी की पूरी जानकारी कक्षा में बताएं तथा उनकी फिल्म भी पर्दे पर दिखवाएं।	कक्षा में गाँधी जी पर निबन्ध प्रतियोगिता करवाये जिसमें उनके जीवन चर्या के बारे में तथा उनके अनुशासन वद्य होकर कार्य करने की आदत को निबन्ध में वर्णन करवाएं।
12.	साँस-साँस में बाँस (एलेक्स एम. जॉर्ज) (कहानी)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ साँस-साँस में बाँस का अर्थ के अनुसार के कहानी में पूरे बाँस का ब्यौरा दिया गया है कि किस तरह बाँस पर कुछ लोगों के जीवन टिके हुए है तथा पुराने जमाने में भी लोग बाँस को खाने से लेकर पहनने तक प्रयोग में लाते थे। ❖ (एलेक्स एम. जॉर्ज)ने बाँस के महत्व को बताते हुए दिवासियों की भी जानकारी दीजिए जो बाँस को ही अपना जीवन मानते हैं। ❖ साँस - साँस में बाँस के तथ्य को कक्षा में समझना। 	कहानी का पठन पाठन तथा प्रश्न-उत्तर कराना भाषा का अध्ययन कठिन शब्द कराना।	बाँस की बनी वस्तुओं की प्रदर्शनी में बच्चों को लेकर जाएं विद्यालय से।	बाँस की बनी हुई चीजों के बारे में चरित्र चित्रण कीजिए चार्ट पेपर पर और कक्षा में लगवाएं तथा हमारे जीवन में बाँस का क्या महत्व है वह भी लिखवाएं।
13.	व्याकरण खण्डसंज्ञा पर्यायवाची सर्वनामविशेषणलिंग	<ul style="list-style-type: none"> ❖ अभ्यास पुस्तिका पर इनके प्रश्न-उत्तर समझाएं तथा उनसे अभ्यास करवाएं। ❖ हिन्दी भाषा में व्याकरण का महत्वपूर्ण स्थान है छात्रों को समझाएं। ❖ संज्ञा, सर्वनाम, विशेषण, लिंग हिन्दी भाषा के स्तम्भ है क्यों है कक्षा में बताना। 	सर्वप्रथम इनकी परिभाषा समझाएं कक्षा में लिखवाएं तथा श्याम पठ पर समझाएं।	हिन्दी भाषा के शीर्षक में हो उसके अर्थ छुपे हुए हैं छात्रों को उदाहरण देकर कक्षा में बताना।	कक्षा में व्याकरण के इन सूत्रों के प्रश्न-उत्तर की प्रतियोगिता करवाएं।

14.	<p>विलोम वचनक्रियाक्रिया—विशेषण अनेकार्थी अनेक शब्दों के लिए एक शब्द एवं पत्र—लेखन अनुच्छेद अपठित लेखन</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ अभ्यास पुस्तिका पर इनके प्रश्न—उत्तर समझाएं तथा उनसे अभ्यास करवाएं। ❖ हिन्दी भाषा में व्याकरण का महत्वपूर्ण स्थान है छात्रों को समझाएं। ❖ हिन्दी भाषा को अनुच्छेद और निबन्ध के माध्यम से भाषा का विस्तार करना। 	<p>सर्वप्रथम इनकी परिभाषा समझाएं कक्षा में लिखवाएं तथा श्याम पट पर समझाएं।</p>	<p>अनेकार्थी और विलोम हिन्दी भाषा की विकास में महत्वपूर्ण स्थान है इसकी जानकारी छात्रों को विस्तारपूर्वक दें।</p>	<p>कक्षा में व्याकरण के इन सूत्रों के प्रश्न—उत्तर की प्रतियोगिता करवाएं।</p>
-----	---	--	--	---	---

ADVANCE URDU

نمبر اسباق	ابواب کے نام اسباق کے نام	تدریسی نتائج / آموزشی ماحصل	تدریسی طریقہء کار / طریقہء کار / سیکھنے کا طریقہ	دیگر سرگرمیاں / اشرکی تعلیم	تفویض
۱۔	مٹی کا دیا (نظم)	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ انسان اچھا کام کسی بھی طریقے سے کر سکتا ہے، جس طرح ایک بڑھیا نے چراغ جلا کر راگیروں کو فائدہ پہنچایا ہے اسی طرح سے کوئی بھی چھوٹے چھوٹے کام کر کے لوگوں کو فائدہ پہنچایا جاسکتا ہے	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معممہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء سے مٹی کا دیا بنوانا	سوالات و جوابات کرانا، لفظوں کے متضاد لکھوانا، مصرعے مکمل کروانا
۲۔	عقل مند کسان	اس سبق کے ذریعے طالبات کو ایک عقلمند کسان کی کہانی سے واقف کرانا اور بتانا کہ مشکل وقت میں ہمیں کس طرح عقل اور سمجھ سے کام لینا چاہئے۔	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معممہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء سے کسانوں کے رہن سہن اور ان کی جفاکشی کے بارے میں پوچھنا	سوالات و جوابات کرانا، خالی جگہ پُر کرانا، لفظوں میں استعمال کرنا۔ صحیح غلط کی نشاندہی کرانا، لفظوں کے متضاد لکھوانا
۳۔	ایک پہاڑ اور گلہری	اس سبق کے ذریعے طالبات کو بتانا کہ خدا کی ہر مخلوق کی اہمیت کی حامل ہے خدا نے ہی مخلوق کو مصلحت کے تحت پیدا کیا ہے کیونکہ بھی چیز دنیا میں فضول نہیں ہے	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معممہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء کو ایک پہاڑ اور گلہری نظم دکھانا	سوالات و جوابات کرانا، خالی جگہ پُر کرانا، لفظوں میں استعمال کرنا۔ صحیح غلط کی نشاندہی کرانا، لفظوں کے متضاد لکھوانا، مصرعوں کو مکمل کرانا
۴۔	حضرت محمد ﷺ	درس حضرت محمد ﷺ کے ذریعے طلباء کو آپ ﷺ کی نبوت و رسالت، کے ساتھ ساتھ آپ ﷺ کے اخلاق و کردار سے متعارف کرانا	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معممہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء سے حضرت ﷺ کی زندگی کے کچھ دلچسپ واقعات سننا	سوالات و جوابات کرانا، خالی جگہ پُر کرانا، لفظوں میں استعمال کرنا
۵۔	"ذروں کو بھی انسان بنا دو" (نظم)	سیماب اکبر آبادی کی نظم کے ذریعے طلباء کو علم حاصل کرنے کے فوائد اور نہ حاصل کرنے کے نقصانات پر مثالوں کے ساتھ روشنی ڈالنا	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معممہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء سے علم کی اہمیت پر اشعار لکھوانا	سوالات و جوابات کرانا، مصرعے مکمل کرانا، لفظوں کے متضاد لکھوانا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرانا

۶-	گاندھی جی	اس سبق کے ذریعے طالبات کو گاندھی جی کے اخلاق و عادات سے واقف کرانا اور بتانا کہ کس طرح وہ دوسروں کو نیک چلنی اور سچ بولنے کی تاکید کرتے تھے	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء سے گاندھی جی کی تصویر بنوانا اور ان کے بارے میں پوچھنا	سوالات و جوابات کرانا، خالی جگہ پُر کرنا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرنا۔ واحد سے جمع اور جمع سے واحد بنوانا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرنا
۷-	پہلے کام بعد آرام (نظم)	اس نظم کے ذریعے طلباء کو یہ پیغام دینا کہ ہمیں ہمیشہ کام کو سبقت دینی چاہیے اور بعد میں ہمیں آرام کرنا چاہیے اگر صحیح وقت پر کام نہیں کیا گیا تو اس کا انجام سوائے پچھتاوے کے کچھ نہیں ہوتا	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء سے تصویر بنوانا اور کام کی اہمیت پر اظہار خیال کرانا	سوالات و جوابات کرانا۔ مصرعے کو سچ کر کے لکھوانا، لفظوں کے متضاد لکھوانا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرنا
۸-	عید گاہ	اس سبق درس کے ذریعے حامد جیسے چھوٹے بچے کی نئیات اور ان کے اخلاق و عادات اور ان کے کارناموں سے روشناس کرانا	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء کو عید گاہ کی تصویر دکھانا اور ان سے عید گاہ کے بارے میں پوچھنا	سوالات و جوابات کرانا، خالی جگہ پُر کرنا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرنا۔ واحد سے جمع اور جمع سے واحد بنوانا، لفظوں کے متضاد لکھوانا۔ صحیح اور غلط کی نشاندہی کروانا۔ مذکر اور مؤنث کی شناخت کرانا۔
۹-	رابندر ناتھ ٹیگور	طلباء کو رابندر ناتھ ٹیگور کی شخصیت سے واقف کرانا اور ان کے اخلاق و عادات اور ان کے کارناموں سے روشناس کرانا	بقیہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء سے رابندر ناتھ کی تصویر بنوانا اور قومی گسنا	سوالات و جوابات کرانا، خالی جگہ پُر کرنا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرنا۔ واحد سے جمع اور جمع سے واحد بنوانا، لفظوں کے متضاد لکھوانا صحیح اور غلط کی نشاندہی کروانا۔ مذکر اور مؤنث کی شناخت کرانا۔
۱۰-	بارش کا پہلا قطرہ	طلباء کو اسمعیل میرٹھی کی شعری خوبیاں سمجھانے کے ساتھ انکو یہ بھی بتانا کہ انھوں نے بچوں کے لئے بہت سی حکایتی نظمیں لکھی ہیں اور یہ بھی ایک ایسی نظم ہے جس میں متحد ہونے کا پیغام دیا گیا ہے	بقیہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء سے اس نظم کی تصویر بنوانا اور اتحاد کی اہمیت پوچھنا	سوالات و جوابات کرانا، خالی جگہ پُر کرنا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرنا۔ واحد سے جمع اور جمع سے واحد بنوانا، لفظوں کے متضاد لکھوانا، اشعار مکمل کروانا۔
۱۱-	ہمارے تہوار	طالبات کو ہندو مسلمان، سکھ، عیسائی، یعنی چاروں مذہبوں کے مشہور تہواروں کے نام اور ان کو کیوں منایا جاتا ہے، اس کے پیچھے کا تاریخ ہے، کب منایا جاتا ہے طالبات کو ان تمام باتوں سے آگاہ کرانا	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	ہندوستانی تہواروں کو دکھانا اور ان کی خوبیاں بتانا	سوالات و جوابات کرانا، خالی جگہ پُر کرنا، لفظوں کو جملوں میں استعمال کرنا، لفظوں کے متضاد لکھوانا۔
۱۲-	او صبح کے ستارے	اس نظم کے ذریعے طلباء کو منظر کشی اور قدرتی مناظر کا احساس دلانا اور یہ بتانا کہ خدا کی تمام نعمتوں میں سے صبح کا ستارہ بھی ایک فطری نعمت ہے	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء سے قدرتی مناظر کی تصویر بنوانا	سوالات و جوابات کرانا، الفاظ اور محاوروں کو الگ الگ کرانا۔

۱۳۔	ہمارے ایک مشہور سائنس داں	طلباء کو میگزین یا کتابوں کی زندگی کے بارے میں بتانا اور سائنس داں بننے تک وہ کن حالات سے گزرے اس بات سے صحیح کرانا	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی، بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تقہی سواالات	چند مشہور سائنس داں کی تصویر بنوانا اور ان کے نام یاد کروانا	سوالات و جوابات کرانا، خالی جگہ پُر کرنا، جملوں میں استعمال کرنا، لفظوں کے متضاد لکھوانا۔
۱۴۔	ہوائی قلعے	اس سبق ہوائی قلعے ایک ڈرامہ ہے اس کی مدد سے طلباء کو ڈراما کرنے اور پڑھنے کے طریقے سکھانا اور اس ڈرامے میں موجود طنز و مزاح کے انداز سے روشناس کرانا۔	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی، بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تقہی سواالات	طلباء سے ڈرامہ پلے کروانا	سوالات و جوابات کرانا، خالی جگہ پُر کرنا، محاورہ لکھوانا۔
۱۵۔	پیام عمل (نظم)	اس نظم کے ذریعے طلباء کو عمل کی تاکید کرنا کہ مستقل اور مسلسل کوشش کرنے سے ہی انسان کامیاب ہوتا ہے	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی، بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تقہی سواالات	طلباء سے مخفی لوگوں کے قصے سننا	سوالات و جوابات کرانا، محاورہ لکھوانا
۱۶۔	آخری قدم	سبق آخری قدم کی مدد سے طلباء میں دوسروں کی مدد کا جذبہ پیدا کرنا اور پوشیدہ طور پر عمل کرنے کی تلقین مثالوں کے ساتھ کرنا اور مذاق کرنے کی برائی بیان کرنا	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی، بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تقہی سواالات	طلباء سے انسانیت اور ہمدردی سے متعلق کہانیاں سننا	سوالات و جوابات کرانا، محاوروں کو جملوں میں استعمال کرانا
۱۔	اسم کی تعریف اور اسکی اقسام	اسم اور اسکی قسموں کو مثال دے کر سمجھایا جائے گا تاکہ وہ اسم کی ہر قسم کی شناخت اور پہچان کر سکیں	استدلالی طریقہ	طلباء کو چند جملے دینا اور اسم کی قسموں کی نشاندہی کرانا	اسم اور اسکی قسموں کی تعریف مع مثال لکھوانا
۲۔	فعل کی تعریف اور اسکی اقسام	فعل اور اسکی قسموں کو مثال دے کر سمجھایا جائے گا تاکہ وہ اسم کی ہر قسم کی شناخت اور پہچان کر سکیں	استدلالی طریقہ	طلباء کو چند جملے دینا اور فعل کی قسموں کی نشاندہی کرانا	فعل اور اسکی قسموں کی تعریف مع مثال لکھوانا
۳۔	خط اور خواست	طلباء کو خط و درخواست لکھنے کا طریقہ سکھانا	استدلالی طریقہ	طلباء کو چند موضوع پر درخواست و خط لکھوانا	طلباء سے درخواست و خط لکھوانا
۴۔	مضمون نگاری	طلباء کو مضمون لکھنا سکھانا	استدلالی طریقہ	طلباء کو چند موضوع پر درخواست و خط لکھوانا	طلباء کو ایک موضوع پر مضمون لکھوانا

ELEMENTARY URDU

کتاب: ابتدائی اردو (تیسری جماعت کی درسی کتاب)

تفویض	دیگر سرگرمیاں اور اثر کی تعلیم	تدریسی طریقہ کار اور طریقہ کار اسکینے کا طریقہ	تدریسی نتائج آموزشی حاصل	ابواب کے نام اسباق کے نام	نمبر نمبر اسباق
طلباء اس سبق میں دیئے گئے الفاظ میں سے واحد کی جمع اور جمع کے واحد لکھیں گے	طلباء اس سبق میں بتائے گئے پرندوں اور جانوروں کی تصویر بنائیں گے۔	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ طوطے نے اپنی چالاکی سے کیسے رہائی حاصل کی۔ سوداگر کس ملک کے سفر پر نکلا تھا۔	طوطے کی چالاکی	۱۔
طلباء اس سبق میں دئے گئے الفاظ میں سے متضاد لکھیں گے	طلباء اس سبق میں دیئے گئے پھول۔ پھولوں۔ باغوں اور جنگل کے بارے میں انٹرنیٹ پر ڈھونڈ کر دیکھیں گے۔	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	اس سبق کے ذریعے طلباء گفتگو کے آداب کیا ہوتے ہیں یہ جانیں گے۔	گفتگو کے آداب	۲۔
طلباء اس سبق میں سے دیئے گئے الفاظ میں سے "مڈ کر اور" مونٹ لکھیں گے۔	طلباء اس سبق میں دیئے گئے پھول۔ پھولوں۔ باغوں اور جنگل کے بارے میں انٹرنیٹ پر ڈھونڈ کر دیکھیں گے۔	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ ہمارا ملک کیسا ہے۔ اس میں کیا کیا خوبیاں ہیں؟	میرا پیارا وطن	۳۔
طلباء اس سبق میں دیئے گئے لفظوں سے جملے بنائیں گے۔	طلباء اس سبق میں دیئے گئے کھیلوں کو اسکول کے کھیل کے میدان میں جا کر کھیلیں گے۔	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	اس سبق کے ذریعے طلباء یہ جانیں گے کہ ہمارے ملک میں کون کون سے کھیل کھیلے جاتے ہیں۔	ہمارے کھیل	۴۔
طلباء اس سبق میں دیئے گئے الفاظ میں سے متضاد لکھیں گے۔	طلباء اس سبق میں دیئے گئے دربار کے منظر کو کمپیوٹر میں دیکھیں گے۔	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء اس سبق کے ذریعے جانیں گے کہ شاعر بادشاہ کی تعریف کس لئے کرتے تھے۔ بادشاہ نے دربار میں کیا اعلان کیا تھا۔	سچ کی جیت	۵۔

۶۔	نیم کا پیڑ	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ نیم کا اصلی نام کیا ہے؟ نیم کی پتیاں کس کام آتی ہیں۔	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء اسکول کے باہر میدان میں جا کر نیم کا پیڑ دیکھیں گے اور اسکی پتیوں۔ پھل۔ پھول وغیرہ پر بھی غور کریں گے۔	طلباء اس سبق میں دیئے گئے مشکل الفاظ کے جملے بنائیں گے
۷۔	شام	اس نظم کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ شاعر نے ستاروں کی تعریف کس شعر میں کی ہے۔ نظم من شام ہونے کی کیا نشانیاں بتائی گئیں ہیں۔	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء اس نظم میں بتائے گئے شام کے منظر کی تصویر کشی کریں گے۔	طلباء نظم کے مصرعوں کی ترتیب درست کر کے لکھیں گے۔

کتاب: ابتدائی اردو (تیسری جماعت کی درسی کتاب)

نمبر اسباق	ابواب کا نام اسباق کا نام	تدریسی نتائج آموزشی ماحصل	تدریسی طریقہ کار / طریقہ کار / سیکھنے کا طریقہ	دیگر سرگرمیاں / شریکی تعلیم	تفویض
۸۔	دانتوں کی حفاظت	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ کس طرح ہم اپنے دانتوں کی حفاظت کر سکتے ہیں۔ دودھ کے دانت کب نکالنا شروع ہوتے ہیں۔	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء ایک شیٹ پر دانتوں کا نقشہ بنائیں گے۔	طلباء اس سبق میں سے اسم صفت، اور فعل ڈھونڈ کر لکھیں گے
۹۔	عید	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ پہلے زمانے میں انسان ہر جگہ کیسے جاتا تھا۔ بھاپ کے انجن سے گاڑی کھینچنے کا کام کس نے لیا	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء مختلف تہواروں کے بارے میں انٹرنیٹ پر دیکھ کر لکھیں گے۔	طلباء اس سبق میں دیئے گئے الفاظ کے واحد اور جمع بنائیں گے۔
۱۰۔	درختوں سے محبت	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ قطب بینار کی اونچائی کتنی ہے۔ تاج محل میں کتنے بینار ہیں۔ اور یہ عمارت میں کس جگہ بنائے گئے ہیں۔	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء انٹرنیٹ پر اس سبق میں آئی ہوئی عمارتوں کے بارے میں دیکھیں اور ان کی اور پوری تاریخ معلوم کریں گے۔	طلباء اس سبق میں سے فعل حال۔ اور فعل ماضی کے بارے میں لکھیں گے
۱۱۔	کہاوتیں	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ لومڑی کو باغ میں کیا چیز نظر آئی	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء اس سبق میں دی گئیں کہاوتوں کے علاوہ اور دوسری سے ہوائی کہاوتیں ڈھونڈ کر لکھیں گے	طلباء اس سبق میں دیئے گئے مشکل الفاظ کے جملے بنائیں گے

۱۲۔	پیدل سے ہوائی جہاز تک	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ پہلے زمانے میں انسان ہر جگہ کیسے جاتا تھا۔ رائٹ برادران نے کون سی مشین بنائی تھی	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء سفر کے اور کون کون سے ذریعے ہوتے ہیں اس کے بارے میں کمپیوٹر میں دیکھیں گے۔	طلباء سبق میں دیئے گئے الفاظ کے واحد بنائیں گے
۱۳۔	مشہور تاریخی عمارتیں	اس سبق کے ذریعے طلباء کو بتانا کہ قطب مینار کی اونچائی کتنی ہے۔ اس سبق میں کن مشہور عمارتوں کا ذکر کیا گیا ہے۔	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء سبق میں دی گئی عمارتوں کی تصویر کو بنائیں گے	طلباء اس سبق میں سے ماضی۔ حال اور مستقبل کے بارے میں لکھیں گے
۱۴۔	قدرتی گیس	اس سبق کے ذریعے طلباء کو سکھانا کہ قدرتی گیس کن گیسوں کا مجموعہ ہوتی ہے۔ قدرتی گیس کی کیا خصوصیات ہیں۔	سابقہ معلومات۔ تعارف سبق، تمہیدی گفتگو اعلان سبق، معلمہ کی معیاری بلند خوانی، طلباء کی تقلیدی بلند خوانی، مشکل الفاظ کی تشریح، اصلاح تلفظ، تفہیمی سوالات	طلباء اس سبق میں دی گئی قدرتی گیسوں کے بارے میں انٹرنیٹ پر مزید معلومات حاصل کریں گے	طلباء اس سبق میں سے ایسے چار جملے لکھیں جن میں ایندھن کا لفظ آیا ہے۔

ARABIC

Activity	Teaching Aids	Methodology	Objectives/Learning Outcomes	Chapter Name Lesson/	S. No.
اسمائے اشارہ پر مشتمل مشق اسئله ترجمہ کرو	اسمائے اشارہ چارٹ	عبارت خوانی سبق کا تعارف صرنی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال سبق کا ترجمہ وتشریح	اسمائے اشارہ سے واقفیت	الدرس الأول	01
حروفِ استفہام کی مشق اسئله ترجمہ کرو	حروفِ استفہام کی خوش خطی	عبارت خوانی سبق کا تعارف صرنی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال سبق کا ترجمہ وتشریح	چند حروفِ استفہام سے واقفیت	الدرس الثانی	02
الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا ضمائر کی مشق اسئله ترجمہ کرو	ضمائر پر مشتمل مکالمہ	عبارت خوانی سبق کا تعارف صرنی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال سبق کا ترجمہ وتشریح	اسم ضمیر کا استعمال	الدرس الثالث	03

<p>الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا ترجمہ کرو</p>	<p>تکرہ/معرفہ کی اضافی مشق</p>	<p>عبارت خوانی سبق کا تعارف صرنی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال سبق کا ترجمہ وتشریح</p>	<p>تعریف و تکمیر کی معرفت</p>	<p>الدرس الرابع</p>	<p>04</p>
<p>الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا اسئلة ترجمہ کرو</p>	<p>جملہ اسمیہ پر مشتمل اضافی جملے</p>	<p>عبارت خوانی سبق کا تعارف صرنی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال سبق کا ترجمہ وتشریح</p>	<p>جملہ اسمیہ سے واقفیت</p>	<p>الدرس الخامس</p>	<p>05</p>
<p>الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا أسئلة ترجمہ کرو</p>	<p>حروف جارہ چارٹ</p>	<p>عبارت خوانی سبق کا تعارف صرنی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال سبق کا ترجمہ وتشریح</p>	<p>حروف جارہ کی معرفت</p>	<p>الدرس السادس</p>	<p>06</p>
<p>الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا اسئلة ترجمہ کرو</p>	<p>حروف استفہام کی مشق</p>	<p>عبارت خوانی سبق کا تعارف صرنی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال سبق کا ترجمہ وتشریح</p>	<p>حروف استفہام</p>	<p>الدرس السابع</p>	<p>07</p>

<p>الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا</p> <p>اسئلة</p> <p>ترجمہ کرو</p>	<p>جملوں میں استعمال کی مشق</p>	<p>عبارت خوانی</p> <p>سبق کا تعارف</p> <p>صرفی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی و استعمال</p> <p>سبق کا ترجمہ و تشریح</p>	<p>حروف جارہ کا جملہ اسمیہ میں استعمال</p>	<p>الدرس الثامن</p> <p>الکلیة</p>	<p>08</p>
<p>الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا</p> <p>اسئلة</p> <p>ترجمہ کرو</p>	<p>میدان میں لے جا کر کھلانا اور اس کھیل سے متعلق جملے بنوانا</p>	<p>عبارت خوانی</p> <p>سبق کا تعارف</p> <p>صرفی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی و استعمال</p> <p>سبق کا ترجمہ و تشریح</p>	<p>مزید ضمائر سے واقفیت</p>	<p>الدرس التاسع</p>	<p>09</p>
<p>الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا</p> <p>اسئلة</p> <p>ترجمہ کرو</p>	<p>مختلف تصاویر کے ذریعہ معانی یاد کرانا</p>	<p>عبارت خوانی</p> <p>سبق کا تعارف</p> <p>صرفی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی و استعمال</p> <p>سبق کا ترجمہ و تشریح</p>	<p>مشارالیه کی تکمیل و تعریف میں تفریق</p>	<p>الدرس العاشر</p>	<p>10</p>
<p>الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا</p> <p>اسئلة</p> <p>ترجمہ کرو</p>	<p>مختلف پرندو چرند کی تصاویر عربی نام کے ساتھ بنانا</p>	<p>عبارت خوانی</p> <p>سبق کا تعارف</p> <p>صرفی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی و استعمال</p> <p>سبق کا ترجمہ و تشریح</p>	<p>مرکب اشاری و جری کا جملہ اسمیہ میں استعمال</p>	<p>الدرس الحادی عشر</p> <p>أسرة نبیل</p>	<p>11</p>

<p>الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا</p> <p>اسئلة</p> <p>ترجمہ کرو</p>	<p>مختلف اضافی جملے</p>	<p>عبارت خوانی</p> <p>سبق کا تعارف</p> <p>صرفی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال</p> <p>سبق کا ترجمہ وتشریح</p>	<p>گزشتہ قواعد کی مشق</p>	<p>الدرس الثانی عشر</p>	<p>12</p>
<p>الفاظ ومعانی زبانی یاد کرانا</p> <p>اسئلة</p> <p>ترجمہ کرو</p>	<p>مختلف منفی جملوں کی مشق</p>	<p>عبارت خوانی</p> <p>سبق کا تعارف</p> <p>صرفی/نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح مشکل الفاظ کے معانی واستعمال</p> <p>سبق کا ترجمہ وتشریح</p>	<p>لیس کے استعمال ومنفی جملوں سے واقفیت</p>	<p>الدرس الثالث عشر</p>	<p>13</p>